

Elevtall og ressurser til skolene.

Innledning

Elevtallet i Tønsberg kommune er forventet å øke med over 90 elever for skoleåret 19/20. En vekst i elevtallet medfører flere elevtimer og lærertimer. Når det forventede antallet er så stort er det rimelig å anta at noen av disse elevene vil ha behov for spesialundervisning, særskilt norsk undervisning eller andre tilrettelegginger. Ressursfordelingsmodellen viser en underdekning på kr. 10,8 millioner for kommende skoleår. Av dette er ca. kr. 4 millioner akkumulert underdekning fra forrige skoleår. Høsteffekten av underdekningen er kr. 4,5 millioner.

Fakta grunnlag:

Det er nå registret 4889 elever i Tønsbergskolen fra høsten 2019. Det er 90 flere enn høsten 2018. Elevtallsøkningen er størst på ungdomstrinnet. Veksten i elever skjer gjennom hele året. Beregninger gjort på tidligere elevtall viser at vi kan forvente en enda større økning i elevantallet på grunn av blant annet tilflytting etter april og frem til skolestart. Beregningene viser at forventet økning i elevtallet kan komme over 100.

Skolene får sine ressurser via en ressursfordelingsmodell. Elevtall er naturlig nok en faktor som har stor betydning for fordeling av ressurser mellom skoler. Tildeling til grunnbemanning gir ressurser for å oppfylle norm for lærertetthet og sikre en lærer i hver klasse i hver time. Indikator for lærertetthet er gruppestørrelse 2. Gruppestørrelse 2 er et forholdstall mellom elevtimer og lærertimer. Normen skjøperes for skoleåret 19/20. Kommende skoleår er normen 15 for 1. – 4. trinn, 20 for 5. – 10. trinn. For skoleåret 18/19 oppfyller ikke Tønsberg kommune norm for lærertetthet ved flere av skolene. Tabell 1 viser lærertettheten registret ved GSI rapporteringen høsten 2018.

Navn	Gruppestørrelse 2, 1.-4. trinn	Gruppestørrelse 2, 5.-7. trinn	Gruppestørrelse 2, 8.-10. trinn
	2018-19	2018-19	2018-19
Tønsberg	17,20	19,33	20,42
Barkåker skole	16,73	18,10	
Byskogen skole	21,00	16,55	22,16
Eik skole	16,04	20,97	
Husvik skole	15,54	23,63	
Karlsvika Alternative skole			21,52
Kongseik ungdomsskole			17,93
Presterød skole	17,42	20,61	
Presterød ungdomsskole			20,68
Ringshaug skole	21,55	24,69	
Ringshaug ungdomsskole			22,82
Sandeåsen skole	17,90	22,91	
Sem skole	14,46	15,86	
Træleborg skole	15,28	11,50	
Vear skole	15,77	18,79	17,34
Volden skole	15,77	18,14	

Tabell 1 Lærertetthet/ gruppestørrelse 2 pr hovedtrinn.

Hovedtrinnene i rødt viser hvor normen brytes inneværende skoleår. Gult viser hvilke trinn normen vil brytes for skoleåret 19/20 hvis gruppestørrelse 2 ikke endres. Gruppestørrelsen kan vi bli lavere enten ved at antall elevtimer synker eller antall lærertimer øker.

Det er gitt øremerket statlig tilskudd for å oppfylle norm for lærertetthet. 2019 er siste året dette kommer som særlig tilskudd. Fra 2020 innlemmes dette i rammeoverføringene til kommunene. De statlige midlene er beregnet ut fra GSI-rapportering, med skoleåret 14/15 som utgangspunkt for 1. – 4 trinn og skoleåret 17/18 for 5. – 10. trinn. Det statlige tilskuddet kompenseres ikke for økningen i elevtall i løpet av skoleåret. Tønsberg kommune hadde også sterk økning i antall elever i 2018. For 2019 er det statlige tilskuddet på 10 796 816,-.

Tabell 2 viser utregningen av skolenes ressursbehov fra ressursfordelingsmodellen. Beregnet ressursbehov er kr 480 162 646. Nåværende skolebudsjett, inkludert statlige øremerkede midler til økt lærertetthet, er kr 469 436 761. Differanse er kr 10 725 885.

30 Barkåker	19 221 902
31 Eik	34 738 805
32 Husvik	30 125 041
33 Presterød	28 457 043
34 Ringshaug	45 143 280
35 Sandeåsen	28 262 307
36 Sem	23 045 377
37 Træleborg	35 677 611
38 Volden	14 165 237
49 Vear B	21 792 442
48 Byskogen B	28 464 621
49 Vear U	19 444 139
48 Byskogen U	43 764 333
43 Kongseik	27 033 676
44 Presterød U	47 580 389
45 Ringshaug U	33 246 442
SUM	480 162 646
	469 436 761
TOTAL ELEVTALL:	0
4889	-10 725 885

Tabell 2 Beregning av skolenes ressursbehov i ressursfordelingsmodellen.

Vurderinger:

En økning i elevtall medfører økte kostnader til drift av skolene. Tildeling til grunnbemanning gir ressurser for å oppfylle norm for lærertetthet på hver enkelt skole og sikre en lærer i hver klasse i hver time. Fordi det tildeles en minimumsressurs vil enhver økning i elevtallet medføre at antall lærertimer må økes. Tidligere ga nye elever en mindre økning i grunnressurs så lenge elevene ikke medførte klassedeling. Klassedeling vil fortsatt ha en viss betydning. Det gir en ekstra effekt når økningen i elevtallet er på ungdomstrinnet siden elevene her har flere undervisningstimer enn på barnetrinnet. Det medfører at antall lærertimer må økes ytterligere for å gi en tildelingen som er forsvarlig i forhold til oppfyllelse av norm for lærertetthet. Ressurser til spesialundervisning tildeles utfra et grunnbeløp og en elevtallsfaktor. Elevtallsøkningen gir også økte kostnader til spesialundervisning.

For skoleåret 18/19 var elevveksten så stor at det øremerkede statlige tilskuddet til økt lærertetthet ikke dekket denne veksten. Det har medført at flere skoler ikke oppfyller normen for lærertetthet inneværende skoleår jf. Forskrift til opplæringsloven § 14A-1.

Med nåværende skolebudsjett, inkludert øremerkede statlige midler til økt lærertetthet, vil flere skoler ha store utfordringer med å både oppfylle norm for lærertetthet, tilpasset undervisning og spesialundervisning. Utregningen av behovet på 10,8 millioner er basert de elevene som er registret nå, det vil si en økning på 90 elever. Økningen kan reduseres ved at elever søker friskoler, men kan også forsterkes ved tilflytning og elever som søker seg tilbake til offentlig skoler fra friskoler. Ut fra tidligere erfaringen kan elevveksten komme opp mot 100 nye elever. Det er vanskelig å beregne

nøyaktig hva en ytterligere økning i elevtall vil koste siden det avhenger av hvilken skole og hvilket trinn denne økningen kommer på.

Konklusjon:

Skolebudsjettet bør økes slik at underdekningen blir 0. Dette vil sette skolene i stand til å oppfylle opplæringslovens krav, blant annet lærertetthet og rett til spesialundervisning. Høsteffekten er, utfra nåværende tall for elever, på kr. 4,5 millioner.